

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΛΟΓΟΣ

Εισαγωγικός εις τήν ἑναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ ἐν Ναυπλίῳ Δικαστηρίου ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου Α. Πολυζωΐδου

Πρῶτος καὶ ἄμεσος σκοπὸς πάσης πολιτικῆς κοινωνίας εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι τοῦ δικαίου ἡ ἐξασφάλις, ἢ διὰ νὰ ἐκφρασθῶ προσφύστερα, ἡ Δικαιοκρατία, ἥτις μόνη ἀφ' ἑνὸς μέρους καθιστᾷ δυνατὴν τῶν λογικῶν ὄντων τήν ἀδιάκοπον προχώρησιν εἰς τὸ στάδιον τῆς ἠθικῆς τελειοποιήσεως, εἰς τήν ὁποίαν ἐκ φύσεως εἶναι προσδιωρισμένα, καὶ εὐκολύνει ἀφ' ἑτέρου τῆς εὐδαιμονίας των τήν ἐπίτευξιν εἰς τὸν γήϊνον τοῦτον βίον.

Τοῦ δικαίου δέ ἡ ἐξασφάλις ἐντὸς τῆς Πολιτικῆς κοινωνίας, ἀπαιτεῖ ἀναποδράστως τήν ὕπαρξιν ὠρισμένων κανόνων καὶ διατάξεων, ἥτοι νόμων, πρὸς τοὺς ὁποίους, τεθειμένους πασιφανῶς παρά τῆς ἀρμοδίου ἐξουσίας, ρυθμίζονται τῶν Πολιτῶν αἱ πράξεις, καὶ οὕτω διατηρεῖται τῆς ἐξωτερικῆς τῶν ιδίων ἐλευθερίας ἡ ἀναγκαία ἰσορροπία.

Ἐν ὧσιν τῶν Πολιτῶν αἱ πράξεις συμφωνῶσι μὲ τοὺς καθεστῶτας νόμους, εἶναι καὶ λέγονται δίκαιαι καὶ συγχωρημέναι· ἅμα δέ ἤθελαν ἀντιβαίνει εἰς τούτους, λαμβάνουν τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀθεμίτου, τῆς ἀδικίας καὶ παρανομίας, καὶ ὡς τοιαῦται καταδιώκονται εἴτε παρά τῆς πολιτείας κατευθεῖαν, ἐπαγρυπνούσης δικαιωματικῶς εἰς τήν διατήρησιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, εἴτε παρ' ἐκάστου τῶν ιδίως βεβλαμένων πολιτῶν, ἐνώπιον τῆς ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένης ἐξουσίας, ἥτις καλεῖται Δικαστική.

Ἡ Δικαστικὴ ἐξουσία ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τοῦ προσδιορισμοῦ της διάφορος ἀπὸ τ' ἄλλα δύο μέρη τῆς Δημοσίου ἐξουσίας, τήν Νομοθεσίαν καὶ τήν Κυβέρνησιν, εἶναι ἐπιφορτισμένη νὰ ἐξετάζη τὰς παρουσιαζομένας μερικὰς πράξεις τῶν πολιτῶν, ὁμοῦ μὲ ὅλας τὰς περιστάσεις καὶ τὰς διαφόρους σχέσεις των, καὶ ταύτας εἰς τοὺς ὑπάρχοντας ἤδη νόμους νὰ ὑπάγῃ· ὅθεν τῆς ἐνεργείας της οἱ ὅροι ἐμπεριλαμβάνονται εἰς αὐτοὺς τούτους τοὺς νόμους· αὐτοὶ καὶ μόνον ἀποτελοῦσι τήν στάθμην τῆς διαγωγῆς της, οὐδέ συγχωρεῖται ποσῶς εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἢ εἰς τινὰ τῶν ὑπουργῶν, ἢ εἰς ἄλλην ὁποιανδήποτε τῶν δημοσίων ἀρχῶν νὰ φέρῃ τὸ ἐλάχιστον ἐμπόδιον, τήν ἐλαχίστην παρενόχλησιν εἰς τήν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς νομοθεσίας κινουμένην ἐνέργειάν της.

Τήν ἀνεξαρτησίαν ταύτην τῆς Δικαστικῆς ἐξουσίας, δυναμένην νὰ θεωρηθῇ ὡς μίαν τῶν κυριωτέρων ἀπαιτήσεων καὶ πρώτην βάσιν τῆς ἀγαθῆς δικαιοδοσίας, ὑπαγορεύουσι τὸ συμφέρον τῆς κοινωνίας καὶ ἡ ἱερότης τοῦ δικαίου. Ἐπειδὴ ἄλλως καὶ τοῦ συνετωτάτου καὶ ἀκεραιοτάτου δικαστοῦ, ὄντος ἀνθρώπου, εἰμπόρουν ἓν νεῦμα, μία προτροπὴ ἢ ἀπειλὴ πολλὰκις νὰ μεταβάλωσι ἢ νὰ ταράξωσι τήν κρίσιν του, καὶ νὰ τὸν ἀναδείξουν παραβάτην τῶν ἱερῶν χρεῶν του, ἐμπαίκτην τῶν ἀνθρωπίνων δικαίων, ὄργανον τῆς αὐθαιρεσίας.

Μία ἄλλη θεμελιώδης ἀπαιτήσις καλῶς ὀργανισμένης δικαιοδοσίας, εἶναι ἡ ἰσονομία, ἥτοι ἡ ἰσότης ὅλων τῶν Πολιτῶν ἐνώπιον τοῦ νόμου. Εἶναι δέ ὁ ὅρος οὗτος

συνώνυμος μέ τόν τῆς Δικαιοσύνης, καθώς καί ὁ τῆς ἀνισότητος μέ τόν τῆς ἀδικίας. Ὅπου δέ αἱ ἀρχαί τῆς ἰσονομίας, τουτέστιν αὐτά τὰ φυσικά τῆς ἀνθρωπότητος δίκαια παραγνωρίζονται, βιάζονται καί καταπατῶνται, ἐκεῖ δέν δύναται νά υπάρξῃ διαρκής εὐτυχία καί ἡσυχία· ὅθεν τῶν Πολιτῶν ἡ διαίρεσις εἰς τάξεις ἑτερονόμους παρεισάγουσα μεταξύ αὐτῶν τήν ἀνισότητα ἄλλο δέν κάμνει, παρά νά ἐμποδίζῃ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος τήν πρόοδον, καί νά ὑποθάλῃ τόν ἐμφύλιον ἐκεῖνον πόλεμον, ὅστις ἀργά ἢ ταχέως φέρει τήν διάλυσιν τοῦ πολιτικοῦ συνδέσμου. Ἡ ἰσονομία λοιπόν μόνη ἐγγυᾶται τήν συντήρησιν καί τήν ἀκμήν τῶν Πολιτειῶν, παρούσης δέ ταύτης πᾶσα δικαστική προνομίῶν, κατάστασις καί πᾶσα διαχειρίσις ἰδιαιτέρας τινός προνομιούχων Πολιτῶν δικαιοδοσίας δέν εἰμποροῦν νά εἶναι ἀνεκταί. Κοινά καί Τακτικά Δικαστήρια πρέπει νά ἔχωσιν ἀνεωγμένas τὰς πύλας εἰς πάντας τοὺς πολίτας ἐπίσης. Ὁ Ναός τῆς Θέμιδος πρέπει ὅλους νά δέχεται ἀδιαφόρως.

Τρίτη ἄλλη ἀγαθῆς δικαιοδοσίας ἀπαίτησις ἢ παραγγελία εἶναι τό νά ἀποφασίζωσι περί πάσης δικασίμου ὑποθέσεως νομίμως μόνον ὀργανισμένα, οὐδέποτε δέ ἐκτάκτως συστημένα ἤτοι ἐξαιρετικά Δικαστήρια χάριν μερικῶν τινῶν περιστάσεων καί ἀτόμων. Προσέτι δέ νά γνωρίζῃ ἤδη προηγουμένως ἕκαστος Πολίτης τοὺς Δικαστάς, εἰς τῶν ὁποίων τήν ἀπόφασιν ὑποβάλλεται, καί οἱ ὅποιοι πρέπει πάντοτε νά εἶναι οἱ φυσικοὶ Δικασταί, τουτέστιν οἱ παρεδρεύοντες εἰς τόν τόπον, ἐνθα ὁ κατηγορούμενος ἔχει τήν συνήθη κατοικίαν, τήν ἀκίνητην περιουσίαν του, ὅταν περί πολιτικῶν διαφορῶν πρόκηται λόγος, συμφώνως μέ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου τό ἀξίωμα «actor segnitur forum rei.» Εὐκταῖον δέ ἦθελεν εἶσθαι ἐάν ἐφυλάττετο ἡ ἰδία ἀρμοδιότης τοῦ δικάζειν καί ὅσον ἀποβλέπει τὰς ἐγκληματικὰς ἀγωγὰς. Εὐκταῖον τοῦλάχιστον μετά τήν πρώτην ἐξέτασιν τοῦ ἐγκαλουμένου, ὅπου ἂν οὗτος εὐρεθῇ, νά παρεπέμπετο ἡ δίκη τοῦ ἐγκλήματός του εἰς τό Δικαστήριον τοῦ τόπου τῆς ἐγκληματικῆς πράξεως, ἢ ἐνώπιον ἐκείνου τῆς κατοικίας τοῦ ἐγκαλουμένου. Οἱ φυσικοὶ δικασταί του δέν δύνανται νά εἶναι ἀλλαχοῦ· ὁ τόπος ὅστις ὑπῆρξε τό Θέατρον τοῦ ἐγκλήματος, ὁμιλεῖ περί ἐνόχου, κατηγορεῖ αὐτόν, ἐάν μέ συγχωρῇται οὕτω νά ἐκφρασθῇ· ὅλαι αἱ ἀποδείξεις εὐρίσκονται ἐκεῖ· ἐκεῖ πρέπει νά δικασθῇ.

Τέταρτον καί τελευταῖον παράγγελμα καλῆς διαχειρίσεως τῆς δικαιοσύνης εἶναι τό νά γίνεταί πᾶσα δικαστική ἀπόφασις ἀκριβῶς κατὰ τοὺς παρόντας γραπτούς νόμους. Ἐπειδὴ καίτοι ἀνεξάρτητος ὡς εἴρηται, ἡ Δικαστική ἐξουσία ὡς πρός τὰς μερικὰς τῆς ἐργασίας καί ἀποφάσεις ἐξηρητημένη ὅμως διόλου πρέπει νά εἶναι ὡς πρός τοὺς κανόνas καί τὰς δικαστικὰς διατυπώσεις, τὰ ὅποια ἡ Νομοθετική ἐξουσία κυρίως ἔχει τό δικαίωμα νά διορίζῃ. Οἱ Δικασταί δέν εἶναι πλὴν ἀπλοὶ ὑπηρέται τῶν Νόμων, ὅθεν διὰ νά μὴν ἐξωκέλλωσιν εἰς αὐθαιρέτους πράξεις, καί διὰ νά μὴν ἀποπλανῶνται ἐκ τῆς εὐθείας ὁδοῦ τῆς δικαιοσύνης, ἀνάγκη νά ἔχωσιν ὁδηγούς σταθεροὺς, δρομοδείκτας καταφανεῖς· ἀνάγκη νά ὑπάρχωσιν ἔμπροσθέν των Κώδικες Νομικοί, οἷον Πολιτικός, Ποινικός, Ἐμπορικός καί Δικονομικός, ὅλοι σύμφωνοι μέ τόν βαθμόν τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους, μέ τοὺς ἰσχύοντας θεμελιώδεις νόμους, μέ τό εἶδος τῆς Κυβερνήσεως, καί τήν εἰς ταῦτα στηριζομένην διοίκησιν τοῦ ὅλου. Ἀπληρχαιωμένοι δέ, πλήρεις ἐλλείψεων ἑτεροειδεῖς, ἀπὸ διάφορα ἔθνη καί διαφόρους ἐποχὰς δανεισμένοι, καί διὰ τοῦτο ἀσυνάρτητοι νόμοι εἶναι μάστιγες ἀληθεῖς, δίδοντες πολλάκις ἀφορμὴν εἰς τὰ Δικαστήρια νά ἀπομακρύνωνται κατὰ τό δοκοῦν εἰς τὰς κρίσεις καί ἀποφάσεις των ἀπὸ τό Δίκαιον· διὰ τοῦτο πολλὰ τῶν νεωτέρων ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης συναισθανθέντα τήν βλάβην τοιούτων Νομοκωδίκων εἰσήγαγον νέους, διὰ τῶν ὁποίων ἀναπλήρωσαν ὅσον τό δυνατόν τῶν

πρώτων τάς ἐλλείψεις. Ἡ ὑπεροχή τοῦ φωτισμοῦ τῶν νεωτέρων ὡς πρὸς τοὺς ἀρχαίους λαοὺς, μεταξύ τῶν ὁποίων μερικοὶ μόνον ἄνθρωποι ἐξεῖχον καὶ διαστέλλοντο τῶν ἄλλων· ὁ αἰὼν εἰς τὸν ὁποῖον ζῶμεν, αἰὼν γόνιμος εἰς παντός εἶδους μεταρρύθμισεις ἐπὶ τὸ κρεῖττον, καὶ αἱ καθημέραν αὐξάνουσιν τῆς προχωρημένης κοινωνικῆς καταστάσεως χρειᾷ προσκαλοῦσιν ὑψηλῇ τῇ φωνῇ εἰς νέαν νομοθεσίαν, ἔχουσιν καθ' ἑαυτὴν συνάφειαν, καὶ στηριζομένην εἰς λογικὰς βάσεις. Νέαν νομοθεσίαν ἀπαιτεῖ καὶ ἡ Πατρίς μας· μήτε τῆς Ἀρμενοπουλικῆς Ἑξαβίβλου τὸ πολυμιγὲς φόρεμα, μήτε τοῦ ἐγκληματικοῦ Ἀπανθίσματός μας ἡ λιγνότης, καὶ ἡ ἀπειρόκαλος σύνταξις, εἰμποροῦν τοῦ λοιποῦ ν' ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς χρεῖας μας, καὶ ἔτι μᾶλλον νὰ θεραπεύσωσι τοῦ Δικαίου τὰς ἀπαιτήσεις. Ἐλλειψὶς μεγάλη πρόκειται ν' ἀναπληρωθῇ· ἔργον κολοσσαῖον νὰ ἐκτελεσθῇ. Ἀναμφιβόλως οὔτε ἑνός, οὔτε ὀλίγων δυνάμει(ς) ἐξαρκοῦσιν εἰς τοῦτο· πολλῶν δέ καὶ σοφῶν συνδρομὴ ἀπαιτεῖται. Ἄλλ' ὅσον δύσκολον καὶ ἂν φαίνεται τὸ πρᾶγμα καθ' ἑαυτό, τόσον ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν εὐτυχῶς εὐρισκόμεθα, τὸ κατασταίνει εὐκολώτερον. Τί καλὸν δὲν εἰμπορεῖ νὰ ἐλπίσῃ τις μετὰ πεποιθήσεως ἀπὸ Κυβέρνησιν, εἰλικρινῶς ἐπιθυμοῦσαν, καὶ μετὰ ζήλου σπεύδουσιν νὰ ἐνεργήσῃ πᾶν καλὸν καὶ σωτήριον, πᾶν ὅ,τι ἀρμόζει εἰς τὸ ἔθνος, εἰς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς λαμπρότητος τὴν ἀνάκαλυσιν, καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς εὐτυχεῖς τοῦ ΙΘ' αἰῶνος μεταρρύθμισεις;

Εἰς ἐγχωρίους πηγὰς κατὰ πρῶτον πρέπει νὰ ἀναδράμωμεν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς μελλούσης Νομοθεσίας μας· ὑπάρχουσι διάφοροι συνήθειαι πολλαχοῦ τῆς Ἑλληνικῆς ἐπικρατείας, καὶ ἂν αἱ πλείότεραι, βενετικὴν καταγωγὴν δεικνύουσιν, εἶναι ἀπορρίπτειν, ἐνδέχεται ὅμως νὰ εὐρεθῶσιν ἐν τῷ μεταξύ καὶ τινὲς ἄξιοι ἀποδοχῆς· ἐνδέχεται εἰς τὸν σωρὸν τῆς ἅμμου νὰ ἀνακαλυφθῶσι καὶ τινὰ ψήγματα χρυσίου. Κατὰ δεύτερον δέ καὶ κύριον λόγον πρέπει τῶν ξένων οἱ πόνοι, μάλιστα δέ τῶν νεωτέρων αἱ φιλοσοφικαὶ ἔρευναι νὰ γενῶσιν οἱ ὁδηγοὶ ἀστέρες εἰς τὸν προκείμενον σκοπὸν μας, ἐπειδὴ ὁμολογητέον ὅτι οἱ πρόγονοί μας Ἕλληνες, ἐν οἷς ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης ἐπέχουσιν τὸν πρῶτον τόπον, ἂν καὶ ἐφιλοσόφησαν καλλίτερα ἐπ' ὅλα τὰ ἄλλα ἔθνη τῆς ἀρχαιότητος, δὲν εἶχον ὅμως περὶ νομοθεσίας ὁποίας οἱ σημερινοὶ συνέλαβον ἀκριβεῖς καὶ ἐκτεταμένους ἰδέας· θεωροῦντες τὴν πόλιν ὡς οἰκογένειάν τινα ὅπου τὰ πάντα ἔπρεπε νὰ κανονίζωνται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ οἰκοδεσπότη, δὲν ἐδύναντο νὰ ἐξυψωθῶσιν εἰς θεσμοθετήσεις, ἱκανὰς νὰ συμπεριλάβωσι τὰ συμφέροντα καὶ τὰ δίκαια τῶν ἀνθρώπων, ὡς τοιούτων καὶ ὡς πολιτῶν ὁμοῦ θεωρουμένων. ἡ καθιέρωσις τῆς δουλείας παρ' αὐτοῖς εἶναι τὸ μέγιστον τεκμήριον τῆς παραγνωρίσεως τῶν ἀνθρωπίνων δικαιῶν, καὶ ἐπομένως τῆς νομοθετικῆς ἀτελείας ἢ προφανεστάτη ἀπόδειξις. Μεταξύ δέ τῶν Ῥωμαίων, τῶν ὁποίων ἡ περὶ πολιτικοῦ δικαίου νομοθεσία εἶναι ἡ πληρεστέρα ἀφ' ὅσας ἡ ἀρχαιότης μᾶς παρέπεμψε, κάνεις δὲν ἐδυνήθη νὰ ὑψωθῇ εἰς φιλοσοφίαν τινὰ τῆς νομοθεσίας, ἥτοι εἰς ἐπιστήμην τοῦ θετικοῦ Δικαίου· ἐπειδὴ ὁ Κικέρων εἰς τὸ περὶ νόμων (de Legibus) σύγγραμμά του ἀκολουθεῖ διόλου τὴν θεωρίαν τῶν διδασκάλων (του;) Ἑλλήνων, τὴν ὁποίαν ἐφήρμωσεν εἰς τοὺς νόμους τῆς Ῥωμαϊκῆς Πολιτείας. Μόλις λοιπὸν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους, μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν φιλοσόφων νομοδιδασκάλων Μοντεσκιῦ, Φιλαγγιέρου, Σισμόνδου Βέκου, Βεκαρίου, Βενθάμου καὶ ἄλλων διηγέρθη καὶ ἔγεινεν ἐπαισθητὴ ἡ χρεῖα μιᾶς φιλοσοφικῆς νομοθεσίας, ἥτις ἐπενήργησεν ἤδη ἐνεργητικῶς, καὶ ὑπόσχεται νὰ φέρῃ ἀκόμη πολὺ μεγαλητέραν βελτίωσιν εἰς τῶν καθεκάστων ἐθνῶν τὰς νομοθεσίας.

Ἄφοῦ ἐν συνόψει ἐξετάσαμεν εἰς ὁποίας ἀρχὰς πρέπει νὰ στηρίζεται μία ἀγαθὴ δικαιοδοσία, καὶ ἴδομεν ὁποῖαν ἡ πατρίς μας ἔχει ἀνάγκην νέας Νομοθεσίας, πρόκειται ἤδη μέ τὴν

αυτήν συντομίαν νά διέλθωμεν καί ὅσα ἀφορῶσι αὐτόν τόν ἐσωτερικόν ὀργανισμόν τῶν καταστημάτων τῆς δικαιοδοσίας, ὀργανισμόν τόν ὁποῖον ἐλπίζομεν νά ἴδωμεν εἰσαγμένον ἐντός ὀλίγου εἰς τήν Ἑλλάδα, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ ἀρτισυστάτου τούτου κράτους, καί πρὸς δόξαν τῶν κυβερνώντων.

Εἰς Πολιτικὴν συνήθως καί εἰς Ἑγκληματικὴν διαιρεῖται ἡ Δικαιοδοσία. ὅθεν καί τὰ Δικαστήρια διακρίνονται εἰς Πολιτικά καί Ἑγκληματικά, εἰς τὰ πρῶτα ἐκ τῶν ὁποίων ἐμπεριέχονται καί τὰ Ἐμπορικά. Εἶναι δέ ζήτημα μεταξύ τῶν Νομικῶν ἐάν ταῦτα πρέπει νά μένωσι τελείως χωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων, ὃ ἐστὶ, ἐάν πρέπει νά διευθύνωνται ἀπὸ διαφόρους πάντη ἀρχάς, ἢ ἀντιστρόφως. Χωρὶς νά ἔμβωμεν εἰς μακράς καί λεπτολόγους ἐξετάσεις, λέγομεν ὅτι ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος χωρισμός φαίνεται πολὺ ἀρμοδιώτερος εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους βαθμούς τῆς δικαιοδοσίας· εἰς δέ τοὺς κατωτέρους ἢ ἔνωσης ἀμφοτέρων τῶν κλάδων εἶναι συμφερετέρα καί διὰ τὴν μικροτέραν ἀξιολογότητα τῶν εἰς τὴν σφαῖραν τῶν ὑπαγομένων ὑποθέσεων, καί διὰ τῆς δαπάνης τὴν Οἰκονομίαν.

Ἀλλ' εἴτε διακεκριμένοι, εἴτε ἡνωμένοι καί ἀπὸ τὰ αὐτὰ πρόσωπα ἐνεργούμενοι ὑποτεθῶσιν, οἱ δύο εἰρημένοι κλάδοι, ἀπαιτεῖται πάντοτε νά ὑπάρχῃ μία διαφορὰ βαθμῶν, καί ἱεραρχικὴ τις τάξις εἰς τὰ Δικαστήρια, ὥστε νά μὴν ἡμπορῇ τὸ αὐτὸ Δικαστήριον, μάλιστα εἰς οὐσιώδεις ὑποθέσεις, νά ἀποφασίζῃ ἀπολύτως χωρὶς νά ἐκκαλῇται ἡ ἀπόφασίς του εἰς ἕνα ἀνώτερον βαθμόν.

Ὅσω δέ ἡ παραδοχὴ τῶν βαθμῶν εἶναι ἀναπόφευκτος, τόσω ἀπ' ἐναντίας ὁ ὑπὲρ τὸ δέον πολλαπλασιασμός αὐτῶν εἶναι ἐπιβλαβής εἰς τὴν πρόοδον τῆς δικαιοσύνης τὴν ὁποίαν ἱκανὰ ἤδη βραδύνουσιν αἱ οἰκονομικαὶ διατυπώσεις. Πλήν τῶν Εἰρηνοδικείων, ὠρισμένων νά κρίνωσι περὶ μικρῶν καί προχείρων διαφορῶν, εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπάρχουσι δύο βαθμοὶ δικαιοδοσίας· ὁ τῶν Πρωτοκλήτων ἢ ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων, καί ὁ τῶν Ἐκκλητῶν ἢ τῶν λεγομένων Βασιλικῶν Δικαστηρίων. Τὸ σύστημα τοῦτο καί ὁ λόγος τὸ εὐρίσκει, καί ἡ πεῖρα τὸ ἀπέδειξεν ὀρθόν, καί ὡς τοιοῦτον δέν εἶναι ἀμφιβολία ὅτι θέλει καθιερωθῇ καί εἰς ἡμᾶς.

Σιμὰ τῶν εἰρημένων ἡ Γαλλία ἔχει, ὡς συμπλήρωμα τῆς Δικαστικῆς ἐξουσίας, καί τὸ Ἀκυρωτικόν Δικαστήριον, τὸ ὁποῖον δέν ἀποτελεῖ τρίτον βαθμόν δικαιοδοσίας, ἐπειδὴ καί δέν κρίνει περὶ τῆς Οὐσίας τῶν ὑποθέσεων, ἀλλ' ἀκυρόνει μόνον τὰς κρίσεις· εἰς ὅσας οἱ Δικονομικοὶ τύποι παρεβιάσθησαν, ἢ αἱ ὁποῖαι περιέχουσι φανεράς τινας τοῦ νόμου παραβάσεις, καί παραπεμπεῖ τὴν οὐσίαν τῆς διαδικασίας εἰς τὸ Ἀρμόδιον Δικαστήριον. Τὸ ὡραῖον τοῦτο τῆς Ἐθνικῆς τῶν Γάλλων Συνελεύσεως δημιουργήμα μέ ὅλας τὰς μεταβολὰς τῆς ἐπαναστάσεως καί μεταπολιτεύσεως ἔμεινεν ἀκέραιον καί ἀμετάβλητον ἕως τῆς σήμερον· ὁ κύριος σκοπὸς του εἶναι ἡ διατήρησις τῆς ἀλληλουχίας καί ὁμοιομορφίας σύμπαντος τοῦ Ὄργανοι τῆς Δικαιοδοσίας, εἶναι τρόπον τινὰ ἡ ὑπέρτατη ἐφορεῖα τῆς διαγωγῆς ὅλων τῶν Δικαστηρίων, χωρὶς μ' ὅλον τοῦτο νά ἐκθέτῃ ποσῶς εἰς κίνδυνον τὴν ἀναγκαίαν αὐτῶν ἀνεξαρτησίαν. Ἄν δέ εἰς τὴν Γαλλίαν, τῆς ὁποίας τὰ Δικαστήρια συντίθεται ἀπὸ Νομικοὺς ἐξ ἐπαγγέλματος, γνωρίζοντας ἀκριβῶς τὰ χρέη των, καί διὰ τοῦτο ὑποκειμένους ὀλιγώτερον εἰς σφάλματα, εὐρέθῃ τὸ Ἀκυρωτικόν ὠφέλιμον, πολὺ μᾶλλον πρέπει νά φανῇ τοιοῦτον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου ὀλίγοι ἀκόμη κατὰ δυστυχίαν νομικοὶ εὐρίσκονται, καί ἐπομένως δικαστικά λάθη εἰμποροῦν νά παραιοφρύνωσι συνεχῶς. Ἐπειδὴ δέ παρομοίων ἐλλείψεων ἡ

ἐπανόρθωσις εἶναι τόσῳ ἀναγκαιοτέρα, ὅσῳ τὰ δίκαια τῶν πολιτῶν δέν πρέπει νά θυσιάζονται ποτέ εἰς τήν ἄγνοιαν ἢ ἀπειρίαν τινῶν. διὰ τοῦτο τό Ἀκυρωτικόν Δικαστήριον, συγκεκρι-
τημένον ἀπό εἰδήμονας τοῦ ἔργου των ἀνδρας, καί ικανούς νά διορθόνωσι τούς σφάλλοντας,
εἶναι τό προσφορώτατον εἰς τήν παροῦσαν ἡμῶν κατάστασιν. Ἡ ἔμφρων Κυβέρνησίς μας
αἰσθάνεται βέβαια τήν ἀνάγκην του, καί ἔχω ὅλην τήν πεποίθησιν, ὅτι θέλει τό συστήσει
ὅταν μετ' ὀλίγον προχωρήσῃ εἰς τῶν τακτικῶν Δικαστηρίων τόν Ὁργανισμόν.

Εἰς ἀπαρτισμόν ἐνός ἐντελοῦς Ὁργανισμοῦ τῆς Δικαστικῆς ἐξουσίας ἀπαιτοῦνται καί δύο
ἄλλα στοιχεῖα· τό τῶν Ὁρκωτῶν κριτῶν σύστημα, καί ἡ Δημοσιότης τῶν Διαδικασιῶν.

Τινές ἐκ τῶν νεωτέρων Συγγραφέων διὰ τῶν λεπτολόγων συζητήσεών των ἐπροσπάθησαν
νά καταστήσωσι προβληματικήν τήν ὠφέλειαν τῶν Ὁρκωτῶν· ἀλλά τὰ πράγματα εἶναι ὑπέρ
αὐτῶν, καί ὅπου τὰ πράγματα φωνάζουν ἐκεῖ ὅλαι αἱ διαλεκτικαί ἐνστάσεις εἶναι πάντῃ ἀνί-
σχυροι. Οἱ συνήθεις Δικασταί εἶναι ἄνθρωποι μισθωτοί, καί ὡς τοιοῦτοι, μέ ὅλα τὰ προφυ-
λακτικά μέσα, μέ ὅλην τήν ἀνεξαρτησίαν των, εἶναι πιθανόν νά παρεγκλίνωσιν ἀπό τὰ ἐπι-
βαλλόμενα εἰς αὐτούς ἱερὰ χρέη, εἶναι ἐνδεχόμενον νά ἐξωκείλωσιν εἰς κατάχρησιν τῆς ἐξου-
σίας των. Ὅταν εἰς τούς ἰδίους ἐπιτρέπεται καί νά ἐξετάζωσι τὰς κατηγορίας, μάλιστα τὰς
ἐγκληματικάς, καί νά ἀποφασίζωσιν ἂν εἶναι δεκταί αἱ κατηγορίαι· ἡ δύναμις των τότε ἡνω-
μένη καί μέ ἐκείνην τοῦ νά ἐπιβάλλωσι τὰς ποινάς, γίνεται ὑπερβολική. Τό χειρότερον δέ ἤθε-
λεν εἶσθαι, ἐάν τῶν κατηγοριῶν ἡ ἐξέτασις, καί ἡ ἀπόλυτος αὐτῶν εἰσαγγελία ἀφίνετο εἰς
χεῖρας τῶν Δημοσίων Συνηγόρων. Τίποτε λοιπόν δέν ἡμπορεῖ νά θεραπεύσῃ αὐτά τὰ ἄτοπα,
νά ἐλαττώσῃ τούς κινδύνους τῶν δικαστικῶν παρεκτροπῶν, καί νά ἐξασφαλίσῃ τούς δικαζο-
μένους, εἰμή ἡ παραδοχή τῶν ὀρκωτῶν, ἀνθρώπων ἐκλεγομένων προσωρινῶς ἀπό τόν σω-
ρόν τῶν πολιτῶν, μή ὑποκειμένων εἰς κάμμιν ὑποχρέωσιν διὰ τήν θέσιν των, ἢ εἰς τήν
ἐπιρρόήν τῆς Δημοσίου ἐξουσίας, καί διωρισμένων νά ᾔναι μᾶλλον συνήγοροι παρά ἐναντίοι
τῶν δικαζομένων. Ἡ ἀτομική ἐλευθερία, ἡ ζωή, ἡ τιμή τὰ ἱερώτερα τῶν πολιτῶν συμφέροντα,
καί πρό πάντων ἡ ἐλευθεροτυπία, αὕτη ἡ μεγάλη ἠθική δύναμις τῶν ἐθνῶν, ἡ φοβερὰ σκό-
πελος, ὅπου συντρίβονται ὅλαι αἱ αὐθαίρετοι πράξεις, οὔτε ἀρμοδιωτέρους ἄλλους καί θερ-
μωτέρους προστάτας, οὔτε ἀγρυπνωτέρους φύλακας παρά τούς Ὁρκωτούς δύνανται νά
ἔχωσι. Μάρτυρες ἀξιόπιστοι τῶν λεγομένων μᾶς προσφέρονται οἱ πρῶτοι τοῦ συστήματος
τούτου καθιδρυταί, οἱ πατέρες τῆς νέας Εὐρωπαϊκῆς ἐλευθερίας, οἱ Ἀγγλοι. Παρ' αὐτοῖς τό
κύριον ἔργον τῶν ὑπὸ τοῦ Βασιλέως ὠνομασμένων δώδεκα Δικαστῶν συνίσταται εἰς τό νά
διευθύνωσι μόνον τὰς ἐργασίας τῶν Ὁρκωτῶν, καί νά προσαρμόζωσι τήν ἀπό τόν νόμον ἐπι-
βαλλομένην ποινήν εἰς ὅσα παρ' ἐκείνων ἤθελαν ἀποφασισθῇ ἐγκλήματα· ἡ δέ ἔρευνα τῶν
περιστάσεων τῆς κατηγορουμένης πράξεως, καθὼς καί ἡ ἀπόδοσις τῶν λόγων, διὰ τούς
ὁποίους ἡ πρᾶξις αὕτη ἀντιβαίνει εἰς τόν νόμον, ἀνήκει εἰς τούς Ὁρκωτούς· αὐτοί δηλαδή
χρεωστοῦν νά ἀποφασίσωσι περί τε τοῦ πρακτέου καί περί τοῦ λογικοῦ, οὕτως εἰπεῖν, ἡ νο-
μικοῦ μέρους τῆς κατηγορίας. Πᾶσα ἀπόφασίς των, μάλιστα ἐάν δέν περιέχῃ τό ἕτερον ἐκ
τούτων τῶν μερῶν, ἥτοι ἐάν βεβαιόνουσα ἀπλῶς τήν ὑπαρξιν τῆς πράξεως, τῆς ἀποδιδόμε-
νης εἰς τόν κατηγορούμενον, δέν ἤθελε προσαποδίδει ἐνταυτῷ καί τόν λόγον τῆς ἐγκληματι-
κότητος τῆς πράξεως, κάμμιν ποινήν δέν ἡμπορεῖ νά διορίσῃ κατὰ συνέπειαν ὁ Δικαστής·
οὕτω π.χ. εἰς τήν (κ)ατηγορίαν τοῦ Wrodfall, τυπώσαντος κατὰ πρῶτον τό περίφημον ἐκεῖνο
ἀνώνυμον Πολιτικόν σύγγραμμα, ἐπιγραφόμενον Ἰουνίου Ἐπιστολαί πρὸς τόν Βασιλέα
(Junius Letters to the King), ἐπειδὴ οἱ ὀρκωτοί ἐπέφερον εἰς τήν ἀπόφασίν των τό «ἐνοχος

διότι τό ἐτύπωσε καί τό ἐδημοσίευσε μόνον» ὁ κατηγορηθεὶς δέν ὑπεβλήθη εἰς κάμμίαν ποι-
νήν. Δικαίως ἄρα οἱ Ἕλληνες, εἰς τοὺς ὁποίους οἱ κατηγορούμενοι δέν τρέχουν ὡς εἰς πολλά
ἄλλα ἔθνη, κίνδυνον κανέναν τῆς προσωπικῆς των ἀσφαλείας ἐάν δέν εἶναι λόγοι ἀπο-
χρῶντες, καί ἀποδείξεις ἐναργεῖς πρὸς καταδίκασίν των, δικαίως λέγω, θεωροῦσι τὴν δι' Ὀρ-
κωτῶν ἐξέτασιν τῶν ἀδικημάτων ὡς τό Παλλάδιον τῆς ἐλευθερίας των. Πρὸς τοῦτο ἀντί πολ-
λῶν ἀρκοῦμαι νὰ ἀναφέρω τὴν γνώμην ἐνός ἐκ τῶν μεγάλων Δικαστῶν τῆς Ἀγγλίας, τοῦ σο-
φωτέρου μεταξύ τῶν νεωτέρων αὐτῆς Νομοδιδασκάλων, τοῦ γνωστοῦ Βλακστῶνος. Ὁ τρό-
πος τοῦ κρίνειν δι' Ὀρκωτῶν εἶναι ἀξιόλογος λέγει, ὅσον ἀποβλέπει τὴν ἀπόφασιν ὅλων τῶν
πολιτικῶν ὑποθέσεων. Εἶναι ὅμως πολὺ ἀξιολογώτερος ὡς πρὸς τὰς ἐγκληματικὰς δίκας, εἰς
τὰς ὁποίας ἐν καιρῷ ταραχῶν καὶ κινδύνων, πλέον ἔχει νὰ φοβῇται τις τῶν μισθωτῶν Δι-
καστῶν τὴν βίαν καὶ μεροληψίαν, παρὰ εἰς τὰς διαφοράς, αἵτινες σκοπὸν ἄλλον δέν ἔχουν
εἰμὴ τὸν προσδιορισμὸν π.χ. τῶν συνόρων δύο ἰδιοκτησιῶν, καὶ τῶν κληρο(νο)μικῶν δικαίων
δύω ἢ πλειοτέρων συγγενῶν. Ὅθεν οἱ νόμοι μας πολλὰ σαφῶς ἔθεσαν τὸν διπλοῦν τοῦτον
φραγμὸν, τῆς διὰ τῶν δύο Ὀρκωτῶν σωμάτων ἐξετάσεως, μεταξύ τῶν δικαιωμάτων τοῦ
λαοῦ, καὶ τῶν προνομίων τοῦ Βασιλικοῦ Θρόνου· ἦτον ἀναγκαῖον πρὸς διατήρησιν τῆς θαυ-
μαστῆς ἰσορροπίας τοῦ Πολιτικοῦ Συντάγματός μας νὰ λάβῃ ὁ Ἡγεμὼν τὴν Νομοτελεστικὴν
ἐξουσίαν· ἀλλ' ἡ ἐξουσία αὕτη εἴμπορεῖ νὰ ἀποβῇ πολλὰ ἐπικίνδυνος εἰς αὐτό τό ἴδιον Σύ-
νταγμα, ἐάν ἐνεργεῖτο ἀπολύτως διὰ Δικαστῶν ὠνομασμένων παρὰ τοῦ Βασιλέως, οἵτινες
ἐδύναντο τότε νὰ καταδικάζωσιν εἰς θάνατον, νὰ φυλακόνωσιν ἢ νὰ ἐξορίζωσι πάντα ἄνθρω-
πον ὑποπτον εἰς τὴν Κυβέρνησιν· οἱ θεμελιωταὶ τῶν Ἀγγλικῶν σοφῶς προνοοῦντες ὥρισαν
ὥστε νὰ μὴν εἴμπορῇ κανεὶς ποτέ νὰ κατακριθῇ δι' ὁποιαδήποτε κατηγορίαν, πρὶν αὕτη
ἐγκριθῇ κατὰ πρῶτον ἀπὸ ἓν Σῶμα Κριτῶν, ἐκ δώδεκα τοῦλάχιστον Πολιτῶν συνθέμενον, καὶ
πρὶν ἐπομένως ὑποβληθῇ εἰς τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν δώδεκα ἐκ τῶν ἰσοτίμων καὶ γειτόνων
τοῦ ἐκλεγμένων τυχαίως καὶ μὴ ὑποκειμένων εἰς κάμμίαν ὑποψίαν δωροδοκίας, ἀντιπαθείας
ἢ ὁποιασδήποτε μεροληψίας. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐλευθερία τῆς Ἀγγλίας δέν κινδυνεύει ποτέ
νὰ ἐκλείψῃ ἢ νὰ ἀπολεσθῇ, ἐν ὅσῳ τό Παλλάδιον τοῦτο ἤθελε μένει ἱερὸν καὶ ἀπαραβίαστον.

Ἐκ τῶν εἰρημένων πείθεται καθεὶς πόσον σέβας ἐμπνέει εἰς παντός Ἕλληνα τὴν καρδίαν
τό σύστημα τῶν Ὀρκωτῶν. Ὅχι ὀλιγώτερον καὶ ὅσα ἄλλα ἔθνη ἐξ αὐτῶν τό παρέλαβον μετὰ
τινων ἀναγκαίων τροπολογιῶν, τό σέβονται καὶ τό τιμῶσιν ἐπαξίως. Ἐπίσης δέ καὶ πάντες οἱ
ἀληθῶς φιλελεύθεροι καὶ φιλόανθρωποι Δημοσιογράφοι τό ὑποστηρίζουσι συμβουλευόντες
καὶ εὐχόμενοι τὴν εἰσαγωγὴν του πανταχοῦ· καὶ μόνον τοῦτο εὐρίσκονται τινὲς ἐξ ἡμῶν, οἵτι-
νες τό νομίζουν ἀσύμφορον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἂν ὅχι ἀπολύτως, τουλάχιστον σχετικῶς πρὸς τὴν
ὁποίαν ἤδη εὐρίσκεται ἠθικὴν κατάστασιν. Ὅταν ἡ παιδεία λέγουσι, οὗτοι, δέν εἶναι ἱκανῶς
ἐξηλωμένα εἰς ὅλας τῶν πολιτῶν τὰς τάξεις, μεταξύ τῶν ὁποίων οἱ Ὀρκωτοὶ ἀδιαφόρως
πρέπει νὰ ἐκλέγωνται ἢ ὅταν πάθῃ σφοδρὰ ἐξ αἰτίας σφοδρῶν πολιτικῶν συγκρούσεων ἔχω-
σιν ἐξημμένας τὰς καρδίας τῶν πολλῶν, τότε οἱ Ὀρκωτοὶ ἀντὶ ὠφελίμων γίνονται ἐπιβλαβεῖς
εἰς τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλειαν καὶ εἰς τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν, ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν ἀμάθειάν των,
ἐπιβλαβέστεροι διὰ τό μεροληπτικὸν καὶ ἐκδικητικὸν πνεῦμα, τό ὁποῖον τοὺς κυριεύει καὶ
προΐστανται εἰς ὅλας τῶν κρίσεις. τοιαῦτα εἶναι τὰ ἐπιχειρήματα τῶν πολέμιων τοῦ συ-
στήματος τῶν Ὀρκωτῶν. Ἀλλ' ἅς μᾶς συγχωρηθῇ νὰ τοὺς κάμωμεν τὴν παρατήρησιν, ὅτι ἡ
παιδεία ἂν καὶ δέν εἶναι ἀρκετὰ διδομένη μεταξύ τῶν Ἑλλήνων, δέν εἶναι ὅμως καὶ ὅσον
ὑποτίθεται σπανία. Εἰς τὰς πόλεις μάλιστα, ὅπου αἱ διαφοραὶ ὡσεπιτοπολύ συμβαίνουσιν,
ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁπωσοῦν παιδείας μετόχων δέν εἶναι μικρὸς, καὶ αὐτὸς εἶναι ἐλπίς τάχιστα νὰ

αύξηση πανταχοῦ διά τῆς συστάσεως παντός εἵδους διδακτηρίων. Ἐπειτα τίς ἀγνοεῖ ὅτι ἀπό τούς Ὀρκωτούς δέν ἀπαιτεῖται πρό πάντων οἰμή ὑ(γείης) νοῦς, ἱκανός νά κρίνῃ ἀπλῶς· κατά συνέπειαν ἀποδείξεων καί μαρτυριῶν ἀξιοχρεων, περί τῆς υπάρξεως ἢ μή υπάρξεως τῆς κατηγορουμένης πράξεως, καί περί τῆς ἐνοχῆς ἢ ἀθωότητος τοῦ κατηγορουμένου; Τίς δέ ἀμφιβάλλει ὅτι ὁ τοιοῦτος ὑ(γεί;)ῆς νοῦς, καί τόση διακριτική δύναμις, διά νά μήν εἴπω καί εὐφυΐα ἀρκετή ἐνοικεῖ καί εἰς τοῦ ἐσχάτου Ἑλληνος τήν κεφαλήν; Ματαία ἄρα ἡ πρώτη εἶναι, ἀλλ' ἀκόμη ματαιοτέρα καί ἀνισχυροτέρα μέ φαίνεται καί ἡ Δευτέρα ἐνστασις τῶν Μισορκωτῶν. Βέβαια Πολιτικά συγκρούσεις ὑπῆρξαν. βέβαια ἐκ τούτων ἐγεννήθησαν πάθη. οἱ ἀβέλτεροι μόνον καί ἀνάλητοι μένουν ἀπαθεῖς εἰς τῶν πολιτικῶν θορύβων τούς καιρούς, εἰς τῶν φρονημάτων τήν ἐναγώνιον πάλην, καί οἱ Ἕλληνες ἀναμφιβόλως δέν εἶναι ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἀβελτέρων. νομίζει τις ὁμῶς ὅτι ἔμειναν τῶν παθῶν ἐκείνων ἵχνη ἀνεξάλειπτα πανταχοῦ μετά τήν ἀφαίρεσιν τῆς κυρίας αἰτίας, καί μετά τήν ἐγκαθίδρυσιν μάλιστα τῆς νέας ἀρχῆς, ἐκτός μόνον ἐάν ἐξαιρέσει τις ὀλίγα τινά μέρη, ὅπου ἐπέισακτα ἐναύσματα δέν λείπουν, καί ἐχθρικά στοιχεῖα τείνουν ἀδιακόπως εἰς τό νά διαιωνίζουν τό ἔρεβος τῆς ἀναρχίας πανταχοῦ. Ὀργίλος ναι! καί ὀρμητικός εἰς τήν στιγμὴν τοῦ πάθους τοῦ εἶναι ὁ Ἕλλην, ἔνεκα τῆς ζηροτάτης φαντασίας, μέ τήν ὁποίαν τόν ἐπροίκισε πλουσιοπάροχα ἡ φύσις, δέν εἶναι ὁμῶς ἐκδικητικός, δέν εἶναι παντάπασι μνησίκακος. ὅχι! εἶναι μάλιστα ἀρκετά γενναῖος καί συμπαθητικός. τοῦτο θέλει ὁμολογήσει, καθείς ὅστις ἐσπούδασε μικρόν τόν ψυχικόν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους χαρακτήρα. Περιπλέον δέ ἡ ὑπὸ τῶν Ὀρκωτῶν γινομένη κρίσις ἔχει καί τοῦτο τό μέγα πλεονέκτημα, ὅτι συγχωρεῖ τήν ἐξαίρεσιν ἢ ἀποβολήν ἐκείνων, τούς ὁποίους ὁ κρινόμενος στοχάζεται ὑπόπτους, ἢ ἀντιπαθεῖς πρὸς αὐτόν. ὥστε καί κατά τοῦτο οἱ Ὀρκωτοί δέν εἰμποροῦν νά ὑποτεθῶσιν ἀσύμφοροι ἢ ἐπιβλαβεῖς. ἀλλ' ἱκανά τὰ ὑπὲρ τούτων καί τὰ πρὸς ἀνασκευὴν τῶν πολεμίων των εἰρημένα.

Ὅσον δέ ἀποβλέπει τό τελευταῖον ἀντικείμενον τῆς ἐξετάσεώς μας, ἥτοι τήν Δικαστικὴν Δημοσιότητα, κατευτυχίαν αὕτη δέν ὑπόκειται εἰς κάμμιν διαφειλονείκησιν. εἰς πάντα χρόνον καί εἰς πάντα τόπον εἶν' ἐπίσης ἀρμοδια ἐγγυωμένη πλέον παντός ἄλλου μέσου τῆς προσωπικῆς ἀσφαλείας τό ἱερόν δίκαιον, ἐν ᾧ ἡ μυστικότης τῆς νυκτός ἢ δυσειδής καί ἀποτρόπαιος θυγάτηρ, τό πᾶν μέ τῆς ἀβεβαιότητος τό ζοφερόν νέφος καλύπτουσα, μηχανᾶται ὡσεπιτοπλεῖστον δόλους τεκταίνει παρανομίας, καί αὐτήν τήν ἐναργεστάτην ἀλήθειαν, ἥτις εἶναι τοῦ φωτός τό καθαρὸν ἀπαύγασμα, κατασταίνει ὑποπτον εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Κοινοῦ. Κατηγορούμενοι, Δικασταί, Ἀκροαταί, ὅλοι ἀνεξαίρετως εὐρίσκουσι τήν ἀσφάλειαν, τό συμφέρον των εἰς τήν Δημοσιότητα. Οἱ πρῶτοι ἔχουν δίκαιόν τι ἀρχέτυπον νά ἀκούουν τούς κατηγορούς των, τούς μάρτυρας οἱ δεύτεροι ἔχουν ἀνάγκη νά πληροφορῶνται δημοσίᾳ περί τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τήν κρίσιν τῶν πράξεων, καί ταύτην κατά τὰς ἀποτιθεμένας ἐνώπιόν των μαρτυρίας καί ἀποδείξεις νά μορφόνωσιν ἢ μεγαλητέρα δέ ἠθική ὠφέλεια τῆς Δημοσιότητος συνίσταται εἰς τήν ὁποίαν ἐντεῦθεν τό κοινόν συλλαμβάνει ἐνδόμυχον καί βαθεῖαν πεποιθήσιν περί τῆς δικαίας διανομῆς τῶν ποινῶν. Ἐάν ἀντί νά θανατόνεται εὐθύς φονεὺς τις, ὡς συμβαίνει εἰς τὰ Δεσποτικά κράτη, ἢ περί αὐτοῦ ἀπόφασις γίνεται μετὰ μακράς καί σεμνᾶς διατυπώσεις, τοῦτο εἶναι μέσον ἀρμοδιώτατον νά διαχύσῃ εἰς τό ἔθνος ἀφ' ἐνός μέρους τῶν εὐγενῶν ἐκείνων αἰσθημάτων τῆς δικαιοσύνης καί ἐπιεικειᾶς τόν γόνιμον σπόρον, ἀφ' ἐτέρου δέ νά διεγείρῃ τό μῖσος κατά τοῦ ἐγκλήματος, καί τό σέβας πρὸς τήν ἐξουσίαν, εἰς τήν ὁποίαν ἡ Πολιτικὴ κοινωνία ἐνεπιστεύθη τῶν ἱερῶν αὐτῆς δικαίων τήν ὑπεράσπισιν κατά τῶν ἐχθρῶν της. Ἀφαίρεσον τήν δημοσιότητα τῶν διαδικασιῶν, καί παραλύεις εὐθύς

τό κοινόν πνεῦμα, τόν καλλίτερον προμαχώνα κατά τῶν στασιαδῶν καί βιαίων πράξεων, τό κραταιότερον ἀντίρροπον κατά τῶν ἐμπαθειῶν καί παραφορῶν τοῦ ὄχλου. Τήν δέ δικαστικήν ἐξουσίαν στερεῖς τῆς πατρικῆς ἐκείνης ἀξίας, ἥτις εἶναι τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἐθνῶν ἡ ἀσφαλεστάτη ἐγγύησις. Ἡ Δημοσιότης, ὅταν παρά τά Δικαστικά Βήματα, ἔχη προσέτι βοηθό καί τῶν ἐφημερίδων τήν πολύηχον σάλπιγκα, γίνεται καί διορθώτρια τῶν σφαλμάτων, τά ὅποια εἰς πᾶν ἄλλο σύστημα ἤθελαν διαδοθῇ ἀτιμωρητί. ἐάν θέλωμεν νά ἐμπνεύσωμεν πεποιθήσιν, λέγουν ὅλοι οἱ νέοι Δημοσιογράφοι, πρέπει νά συγχωρήσωμεν ἐλευθέραν ἐρμηνείαν. ἐάν θέλωμεν νά διατηρῇται τό κοινόν πνεῦμα, καί νά τιμᾶται ἡ δικαστική ἐξουσία, πρέπει νά ἔχη τό Δημόσιον ὅλα τά μέσα τοῦ νά σχηματίζῃ ἐλευθερίαν καί εἰς λογικάς ἀρχάς στηριζομένην γνώμην ἡ ἀπαγόρευσις τῆς Δημοσιότητος τῶν λόγων, ὅσους τῶν κατηγορουμένων οἱ συνήγοροι ἀπαγγέλουσιν, ἀρκεῖ μόνον αὕτη νά διεγείρῃ τήν συμπάθειαν πρός χάριν παντός καταδικαζομένου, καί τούς δικάζοντας ἐπομένως νά κατασταίνῃ ὑπόπτους. ἡ Δημοσιότης τέλοσπάντων καί τῆς Δικαστικῆς ἐξουσίας τήν τιμήν διασώζει, καί ἔτι μᾶλλον εἰς τῆς δικαιοσύνης τό συμφέρον ἀποβλέπει.

Ταῦτα εἶναι ἐν γένει ὅσα εἰς τῆς Δικαστικῆς σταδιοδρομίας τήν ἔναρξιν ἀναγκαῖα μ' ἐφάνησαν νά προαναγγείλῃ ἐκ τοῦ βήματος, βραχέα μὲν ὡς πρός τό μέγεθος τῶν ὁποίων διεξήλθον ἀντικειμένων, ἱκανά ὅμως νά ἀποκαλύψωσι τό περί Δικαιοσύνης καί τῆς διαχειρίσεως αὐτῆς ἐνδόμυχον φρόνημά μου, τί λέγω; τό φρόνημα ὅλου τοῦ Δικαστηρίου, ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἔλαβον τήν τιμήν νά διευθύνω πρός τούς ἀκροατάς τόν προοιμιακόν τοῦτον λόγον.

Ναι! φίλοι ἀκροαταί, κοινόν πνεῦμα συνάπτει καί ἐμψυχώνει ὅλα τοῦ παρόντος Δικαστηρίου τά μέλη. πνεῦμα φιλοδικαιοσύνης, πνεῦμα φιланθρωπίας. Ἡ καρδιά ὅλων εἶναι πλήρης ἀπό θρησκευτικόν σέβας πρός τούς νόμους, πρός τήν ἀνθρωπίνην ἀξίαν. Τό στάδιον, τό ὅποῖον μέλλουν νά διατρέξουν, μολονότι προσωρινόν, μολονότι εἰς στενά ὅρια περικλεισμένον, θέλει ἐξαρκέσει μολοντοῦτο, ὡς ἐλπίζουν, εἰς ἀπόδειξιν ἀποχρῶσαν τῆς εὐσυνειδήσεως καί τοῦ ζήλου των, καί εἰς δικαίωσιν τῆς ὁποίας ἡξιώθησαν ἐκλογῆς ὑπό τῆς ὑψηλῆς βασιλικῆς ἐμπιστοσύνης.

Παρήλθον ἤδη αἱ ἡμέραι τοῦ κλαυθοῦ. Τά τέρατα τῆς αὐθαιρεσίας, τῆς ἀναρχίας, καί τῆς βίας ἐξέλιπον διὰ παντός ἀπό τῆς Ἑλλάδος τό ἔδαφος· ἐξέλιπον τά ἐξαιρετικά Δικαστήρια ὁμοῦ μέ τούς ἐξαιρεθέντας ἀπό τήν πολιτικήν μας κοινωνίαν πλαστοουργούς των· ἐξέλιπον ἡ μυστικότης τῶν Διαδικασιῶν, ὅλαι αἱ στρεψοδικίαι, ὅλαι τῆς Βενετικῆς σχολῆς αἱ σκολιαί καί πανοῦργοι διατάξεις. ἡ ἡμέρα τῆς Δικαιοσύνης τήν ὁποίαν ματαίως τοσάκις ὁ Ἕλλην ἐπεκαλέσθη, τελοσπάντων ἐπέλαμψε Κυβέρνησις φιλελευθέρα, φιλοδικαία καί φιλάνθρωπος διευθύνει τό πηδάλιον τοῦ Πολιτικοῦ μας σκάφους, καί ὁδηγεῖ τούς Ἕλληνας εἰς τόν σωτήριον λιμένα μέ τούς ἀγαθοὺς σκοπούς της. ἔχων καί τό Δικαστήριον πάντῃ συνάδοντα τά φρονήματά του, προβαίνει εἰς τῶν ἐργασιῶν του τήν ἔναρξιν, εἰς τῶν ἱερῶν του καθηκόντων τήν ἐκπλήρωσιν ὑπό τό λαμπρόν φῶς τῆς Δικαιοσύνης.